

Hudiksvalls kommun
larande.kultur@hudiksvall.se

Rektorn vid Bromangymnasiet Skolenhet 2
Bitte.astrom@hudiksvall.se

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn i Bromangymnasiet Skolenhet 2
i Hudiksvalls kommun

Tillsyn i Bromangymnasiet Skolenhet 2

Skolinspektionen genomför tillsyn i Hudiksvalls kommun under våren 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Bromangymnasiet Skolenhet 2 besöktes av Skolinspektionen den 10 och 11 april 2014.

Fakta om skolenheten

Bromangymnasiet är en kommunal gymnasieskola i Hudiksvalls kommun. Bromangymnasiet är uppdelat i fem skolenheter som leds av varsin rektor. Gymnasiet erbjuder sammantaget 14 nationella program, introduktionsprogram samt gymnasiesärskola. Bromangymnasiet Skolenhet 2 erbjuder utbildning på följande fem nationella yrkesprogram:

Bygg- och anläggningsprogrammet (BA), inriktningarna husbyggnad, måleri och plåtslageri.

Handels- och administrationsprogrammet (HA), inriktningarna administrativ service (lärling) och handel och service.

Hotell- och turismprogrammet (HT), inriktningarna hotell och konferens (lärling) och turism och resor.

Restaurang- och livsmedelsprogrammet (RL).

Vård- och omsorgsprogrammet (VO).

Skolenheten har vid tiden för tillsynsbesöket totalt 383 elever. Det största programmet är bygg- och anläggningsprogrammet med 126 elever och det minsta programmet är hotell- och turismprogrammet med 52 elever.

Skolenheten leds av en rektor. Verksamheten är organiserad i fem arbetslag utifrån de fem nationella yrkesprogrammen. Skolenheten har ingen ledningsgrupp utan rektorn har valt att organisera verksamheten utifrån en "platt modell", vilket innebär att det i arbetslagen inte finns arbetslagsledare utan lärarna delar på ansvaret att leda respektive arbetslag.

Kunskapsresultat

Skolverkets nationella statistik visar följande resultat när det gäller den genomsnittliga betygspoängen för de olika programmen läsåret 2012/13, (motsvarande resultat för riket anges inom parentes): byggprogrammet 11,7 poäng (12,2), handels- och administrationsprogrammet 13,1 (12,9), hotell- och restaurangprogrammet 11,7 (12,7) och omvårdnadsprogrammet 14,0 (13,4).

Av Skolverkets statistik för läsåret 2012/13 framgår vidare att 88 procent av eleverna på byggprogrammet (87 procent var motsvarande andel för riket) är behöriga till universitets- och högskolestudier samt att 79 procent av eleverna på handels- och administrationsprogrammet, hotell- och restaurangprogrammet och omvårdnadsprogrammet är behöriga till universitets- och högskolestudier.

Enligt skolans egen statistik nådde inte alla elever betyget minst Godkänt i samtliga kurser läsåret 2012/13. Statistiken visar att 100 procent av eleverna på byggprogrammet, 52 procent av eleverna på handels- och administrationsprogrammet, 50 procent av eleverna på hotell- och restaurangprogrammet och 60 procent av eleverna på omvårdnadsprogrammet nådde minst betyget Godkänt i samtliga kurser.

Helhetsbedömning

Alla elever vid Bromangymnasiet Skolenhet 2 når inte godkänt betyg i samtliga kurser som ingår i utbildningen. Bromangymnasiet Skolenhet 2 behöver utifrån detta vidta åtgärder inom flera områden som har betydelse för att höja elevernas kunskapsresultat.

Centralt är att rektorn behöver ta ett ökat ansvar som pedagogisk ledare för Bromangymnasiet Skolenhet 2 för att utveckla verksamheten mot de nationella målen. Vidare behöver skolenhetens systematiska kvalitetsarbete förbättras. Skolinspektionens utredning visar att det systematiska kvalitetsarbetet främst handlar om att sammanställa en årlig kvalitetsredovisning som inte utgör en grund för ett löpande systematiskt kvalitetsarbete under läsåret. Det är viktigt att kunskapsresultaten kopplas samman på ett tydligt vis med kvaliteten i undervisningen. Rektorn behöver se till att lärarna ges möjlighet att gemensamt analysera resultat och utifrån detta vidta åtgärder i syfte att öka måluppfyllelsen.

Arbetet med att ha väl förankrade rutiner för processen kring särskilt stöd behöver också förbättras. Det är viktigt att åtgärdsprogram föregås av en utredning som visar vilka behov eleverna har så att åtgärdsprogrammen blir reella redskap för planering, genomförande, uppföljning och utveckling av den pedagogiska verksamheten runt elever i behov av särskilt stöd. Vidare behöver skolenheten säkerställa att de elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet får det.

Skolinspektionens utredning visar att elevhälsan som en samlad resurs behöver bli mer involverade i det förebyggande arbetet på skolenheten. Avslutningsvis uppger rektorn, elever och lärare som Skolinspektionen intervjuat och samtalat med att de upplever skolan som trygg och att många elever trivs i sin skola.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Hudiksvalls kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 1 september 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Hudiksvalls kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

- Implementera rutiner för arbetsgången med särskilt stöd så att alla elever i behov av särskilt stöd utreds och ges det stöd utredningen visar att de behöver.
- Utarbeta åtgärdsprogrammen så att de anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

I skollagen anges att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd. Vidare ska enligt skollagen ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd.

Skolinspektionens sammanfattande bild är att skolenhetens rutiner för arbetet med särskilt stöd inte är till fullo förankrade hos personalen. Därmed är det även oklart när och om elever ska ges särskilt stöd, åtgärdsprogram ska utarbetas och hur stödet ska följas upp.

På Bromangymnasiet Skolenhet 2 ska undervisande lärare underrätta mentor när en elev riskerar att inte nå kunskapskraven. Mentor undersöker elevens samlade studiesituation och anmäler ärendet till RIV (Resursinventering). På RIV-möten närvarar elevhälsan, rektor, studie- och yrkesvägledaren och mentor och i vissa fall undervisande lärare för att initiera utredningar och fatta beslut om särskilt stöd. Rektor uppger vid intervju att undervisande lärare och mentor oftast får i uppdrag att utarbeta åtgärdsprogram.

Lärarna uppger att de på rektors uppmaning skriver åtgärdsprogram direkt för elever som inte bedöms nå kunskapskraven utan att det har gjorts en pedagogisk utredning. Elevhälsan bekräftar bilden av att det på skolan skrivs åtgärdsprogram som inte grundar sig på en utredning av elevernas behov. Rektor bekräftar att hon uppmanat lärarna att skriva åtgärdsprogram för elever som riskerar att inte nå kunskapskraven så att de inte missas att tas upp på RIV-möten. Det saknas enligt elevhälsan rutiner för hur utredningar om elevers behov av särskilt stöd ska göras. Vidare uttrycker elevhälsan att det brister i hur man på skolan följer upp om beslutade åtgärder har fått avsedd effekt för eleverna.

Skolinspektionen vill betona att om utarbetandet av åtgärdsprogram inte föregås av en utredning av elevernas hela studiesituation finns det en risk att eleverna inte får det särskilda stöd de är i behov av.

Åtgärdsprogram

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka elevens behov är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Brister i skolenhetens rutiner kring arbetet med särskilt stöd visar sig också i de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av. I vissa åtgärdsprogram anges som åtgärd att eleverna erbjuds tider på den "pedagogiska resursen", som innebär att eleverna får extra undervisning eller undervisning i en mindre grupp. Det är dock oklart vilket särskilt stöd skolan ska ge på de aktuella tiderna. Enligt Skolinspektionen kan en otydlighet i åtgärder även innebära att det finns en risk för att eleverna inte får det särskilda stöd de har rätt till och behov av. Vidare relaterar åtgärderna sällan till ämnesmål eller kunskapskrav, istället används uttryck som att eleven ska läsa kursen nästa termin eller läsår. Det är inte heller alltid tydligt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd. Verksamheten uppfyller således inte författningarnas krav och Hudiksvalls kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 8-9 §§ skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Hudiksvalls kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektorn har god kunskap om det inre arbetet i skolan och verkar för att utbildningen planeras och utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen för utbildningen.
- Se till att rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Motivering

Pedagogiskt ledarskap

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor som särskilt ska verka för att utbildningen utvecklas. Enligt läroplanen har rektorn, som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan, det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.

Skolinspektionens utredning visar flera brister inom områden som rektor har ett särskilt utpekat ansvar för. Det gäller bland annat ansvaret för särskilt stöd. Därutöver tillkommer att skolenheten inte har ett fungerande kvalitetsarbete, exempelvis analyseras inte skolans kunskapsresultat, se vidare nedan.

Vid lärarintervjun framkommer att många lärare saknar en pedagogisk ledare. Lärarna uppger att rektorn sällan deltar i pedagogiska eller didaktiska diskussioner i syfte att driva och leda skolans utveckling framåt. Flera lärare efterlyser besök av rektorn i undervisningen. Enligt lärarna initierar rektorn fortbildning men de uppger samtidigt att fortbildningen sällan leder till något utvecklingsarbete i verksamheten. Av intervjun med elevhälsan framkommer att rektorn har ett stort engagemang och driver vissa projekt men att hon inte driver pedagogiska frågor och inte bidrar med analys för att utveckla verksamheten.

Enligt rektorn arbetar hon mycket med att driva projekt som entreprenöriellt lärande och internationalisering på skolenheten. Hon uppger vidare att hon inte vet om lärarna anser att entreprenöriellt lärande är en del av den pedagogiska utvecklingen på skolan. Rektor uppger att lärarna ibland anser att hon inte är tillräckligt synlig i verksamheten. Vidare framkommer att rektor vill stärka sina pedagoger genom att ha stor tilltro till deras förmåga och ambitionen är att de ska bli så självgående som möjligt, hon vill dock arbeta mer med sin personal.

I den av Skolinspektionen genomförda enkätundersökningen inför tillsynen svarade nästan 50 procent av den pedagogiska personalen att det stämmer ganska dåligt att rektor tar ansvar för det pedagogiska arbetet på skolan.

Systematiskt kvalitetsarbete

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå genomförs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser. Rektorn ska också skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

På Bromangymnasiet Skolenhet 2 behöver kvalitetsarbetet vidareutvecklas. Skolinspektionen konstaterar, med utgångspunkt från dokument och intervjuer med lärare och rektorn, att kvalitetsarbetet inte präglas av en systematik där kunskapsresultaten kopplas samman med kvaliteten i undervisningen.

Skolenheten följer kommunens årshjul som beskriver när olika resultat ska rapporteras in, enkäter ska genomföras och när kvalitetsredovisningar med olika resultat, analyser och åtgärder för förbättring ska lämnas till lärande- och kulturförvaltningen. Arbetet har sin utgångspunkt i Bromangymnasiets gemensamma verksamhetsplan där de tre övergripande målen elevinflytande, arbetsmiljö och resultat samt några prioriterade fokusområden lyfts fram. Arbetslagen skriver utifrån de övergripande målen och egna identifierade mål en kvalitetsredovisning.

Rektor uppger att kvalitetsarbetet brister i analys och åtgärder. Det systematiska kvalitetsarbetet är enligt rektorn inte ett löpande arbete på skolenheten. Vid intervju med lärarna och rektor framkommer att arbetslagen skriver en kvalitetsredovisning varje läsår men att när väl redovisningen är sammanställd utgör den inte en grund för ett löpande systematiskt kvalitetsarbete. Vidare uppger lärarna att de inte systematiskt analyserar elevernas kunskapsresultat, därmed utgör det inte heller underlag till åtgärder för förbättring. Rektor uppger att skolan inte systematiskt har följt upp och vidtagit adekvata åtgärder utifrån det som lyfts i arbetslagens kvalitetsredovisningar.

Skolinspektionen har tagit del av skolenhetens kvalitetsredovisningar för fyra av de fem arbetslagen och konstaterar att analyserna av samlade kunskapsresultat många gånger är bristfälliga. Det bekräftas även i lärarintervjuer där lärare säger att det inte är vanligt med diskussioner och analyser av övergri-

pande kunskapsresultat. I kvalitetsredovisningarna är det även oklart hur planerade åtgärder ska följas upp och utvärderas. Det finns även exempel på att analys av resultat och åtgärder för utveckling helt saknas i de kvalitetsredovisningar som Skolinspektionen har tagit del av.

Brist på fördjupade analyser och därtill kopplade åtgärder för förbättring innebär att viktiga länkar saknas för att utveckla utbildningen för att ytterst höja elevernas kunskapsresultat.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i det pedagogiska ledarskapet på skolan och brister i skolans systematiska kvalitetsarbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Hudiksvalls kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

2 kap. 9 § skollagen, 4 kap. 4-5 §§ skollagen, Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar

Erbjudande av utbildning

Bedömning

Hudiksvalls kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med erbjudande av utbildning.

- Se till att studiehandleddning på modersmålet ges till de elever som är i behov av det.
- Se till att eleverna har tillgång till en samlad elevhälsa som arbetar förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen.

Motivering

Studiehandleddning på modersmålet

I skollagen anges att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Av skolförordningen framgår vidare att en elev ska få studiehandleddning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Vid intervju med lärarna framkommer att det finns ett flertal lärare som är osäkra på vad studiehandleddning på modersmålet innebär och att de inte tror att det finns elever på skolenheten som har det. Enligt elevhälsan finns det elever på skolan som är i behov av studiehandleddning på modersmålet men som inte får det. Studiehandleddning på modersmålet prioriteras inte på skolan, det är en brist på skolenheten framhåller elevhälsan. Rektor uppger i intervju med Skolinspektionen att hon aldrig har beslutat om studiehandleddning på modersmålet.

Elevhälsan

Skollagen anger att det ska finnas en elevhälsa för eleverna. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/19:165) betonas att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personal-grupper i skolan. Det anges även att elevhälsan har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För de medicinska insatserna ska det finnas tillgång till skolläkare och skolsköterska. Dessutom ska eleverna ha tillgång till psykolog och kurator, och det ska finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Enligt rektor har Bromangymnasiet en gemensam elevhälsa som består av kurator, skolsköterska och specialpedagog. Elevhälsans olika funktioner på Bromangymnasiet är inte specifikt knutna till de olika skolenheterna, utan de är uppdelade på olika program. Det finns även tillgång till skolpsykolog genom kommunens centrala elevhälsa. Skolläkare finns också att tillgå. Konsekvensen för skolenhetens elevhälsoteam blir att tillgången till psykologisk kompetens blir begränsad och därmed saknas det förutsättningar för ett kontinuerligt och strukturerat samarbete mellan de kompetenser som ska ingå i elevhälsan. Enligt rektor har hon givit elevhälsan uppdrag att på gruppnivå arbeta förebyggande. Vid intervju med elevhälsan framkommer att de främst arbetar med åtgärdande insatser, att "släcka bränder". På individuell nivå har elevhälsan FMS-samtal (Fysisk, Mental och Social hälsa) med samtliga elever i årskurs 1 men uppger att de inte arbetar förebyggande på gruppnivå.

Sammanfattningsvis visar skolinspektionens utredning att de finns brister i skolans arbete med studiehandledning på modersmålet och elevhälsans förebyggande arbete. Verksamheten uppfyller således inte författningarnas krav och Hudiksvalls kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

2 kap. 25 § skollagen, 5 kap. 4 § skolförordningen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Hudiksvalls kommun en anmärkning.

Trygghet och studiero**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist med trygghet och studiero.

- Skolans plan mot kränkande behandling som anger inte vilka åtgärder som ska vidtas för att förebygga och förhindra kränkande behandling samt en redogörelse av hur föregående års planerade åtgärder har åtgärdats.

Motivering*Plan mot kränkande behandling*

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt av de åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

I Skolverkets allmänna råd för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (SKOLFS 2012:10) anges att arbetet med planen mot kränkande behandling bör bedrivas så att planen återspeglar förhållande i varje enskild verksamhet.

Skolinspektionen har tagit del av Bromangymnasiets plan mot kränkande behandling. Det är en gemensam plan för fyra av de fem skolenheterna som ingår i Bromangymnasiet och gäller bland annat för Bromangymnasiet Skolenhet 2. Den är upprättad 2013-11-21. Planen uppfyller till viss del de krav som ställs på en plan mot kränkande behandling. Den saknar dock en redovisning av vilka konkreta insatser som skolenheten, utifrån en aktuell kartläggning, planerar att vidta under det kommande året för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Bromangymnasiets verksamheter är av skiftande karaktär och även rent geografiskt utspridda. I planen går det inte att urskilja de specifika förutsättningar, behov och åtgärder som finns på Broman 2. Planen saknar också en redovisning av hur de under föregående år planerade åtgärderna har genomförts.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister i skolans plan mot kränkande behandling. Mot bakgrund av att skolenhetens arbete med trygghet och studiero i övrigt fungerar väl bedöms bristen som mindre allvarlig och Hudiksvalls kommun tilldelas en anmärkning.

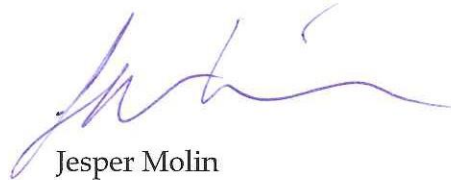
Författning

6 kap. 8 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Mathias Ljungström
Beslutsfattare

Jesper Molin
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.